

ФОАНА

pentru

ЖИТІЯ, АНІМАЛІКІ І LITERATURA.

Nr. 32 și 33.

MERCURIU, 11. AUGUSTU

1854.

ХРОНІКА РОДА ПІДОР^{*)}

ші а таі твялтор пеатврі днкътв аз фоств еле аша де аместекате къ Ромънії, кътв лаквріле, житътилъріле ші фантеле впора фъръ де але алтора нв се потв скріе пе жпделесв, din mai твялте шії de авторі, жи кврсл de 34 de ani квлеась, ші днпъ anii de la пашгереа Domnului постгр
Ic. Xc. алкътвітв

DE ГЕОРГІЕ ШІПКАІ DIN ШІПКА,

Доктор філософії ші ал Теології, фоств діректор ал школелор падіонале жи тоагъ цеара Ардеалъзві ші диортосіторізіа кърділор жи кръяска тіпографій а впіверсітъції впгвереншті, тіпърігъ де пе танжерісъ квтпърат de кътър жълдітва са

ГРІГОРІЕ АЛЕКСАНДРУ ГІКА В. В.

Domnitoriză Moldovei ші хъръзітв вібліотічі школелор din Іаші.

НОІ ГРІГОРІЕ АЛЕКСАНДРУ ГІКА В. В.

Къ тіла лві Dvntzeze Domnus Dъреі Moldovei. Чістітв кредитіюс. воіерізă Domniei тае D. Voronin Grigorie Кеза, шефъ Департаментъзіа аверілорв вісерічешті ші ал жпвъдътврілорв пыбліче.

Пэрвреа пеадормітв жпгріжі пептрв де а пвне пе алтарізіа ізвітіе поастре дері а Молдавії, орі че din парте-не ар пвтеа съ-і адкъ споріре, нв пвтai шатель зіріль чі таі вжртос торалъ ші інтерваль, афльнд танжерісъ Хронічей Ромънілор, ші а таі твялтор пеатврі алкътвітв de Георгіе Шіпкаі de Шіпка, poi п'ят прецетат de жндана аз ші квтпъра din але поастре тіжлоаче, сире аз хъръзі вібліотече падіонале: фінд жнсь къ вп асеміне одор падіонал, пічі се кввіне пічі dopimъ а рътъніе маі жнделвпгатв пропрієтате пріватъ, пплем Dvntzitale жпдаторіре, ка пејлтързiet din фонду Сколарів съ пві ла кале тіпъріеа зісвзі танжерісъ жи чел таі жптвзлдіт пріп пвтіндъ пвтър, пъстръндссе не алтерат текств оріциалъзві, сире а се пвтеа ръсппнді жи тъвіле тутрора, ші таі алес а цізвітіе, пептрв каре Исторія дерії есте жпвъдътвра чеа. маі пеапърать.

Жпдрептънд Dгale пе лъпгъ ачеаста ші танжерітв жптрег алкътвіт din патрв томбрі, ам порзчт D. Секретарівзіа de Стат, ка съ-і жпкредідзе Voronichie вісерічешті ші а жпвъдътврілорв пыбліче съв формалъ адееверіндъ, іар вългареа кърдії тіпърітв се ва фаче къ вп прецв потрівітв жи фонду Сколарів.

Тот одатъ фачетв Dгale квпосквтв, къ сире аціторіз жптрв прівігереа ші гръбіреа edigieei ексааке днпъ текств, пріп жндине оффітв ам жпсърчілат съв а Dгale прешедіндъ о комісіе жпкіегать de Dлор Ага Алексе Donici, Ага Анастасіе Панч ші Колопельзі Mixail Когълічеван.

(Л. С.) Nr. 249.

Секція I. Nr. 49. Август 1853. Лвна лві Іюні 4 зіле.

Секретаріз Статалъ, Radu Rosetti.

^{*)} Е єшітв жи з томбрі тарі! — Мелдътітв ввпвлзі Domnus алв Moldovei къ а еманципація дпвлз ачеаств пепредівітв din спелвока жптвпереквзіа дпрѣндз падіонеи вп тесавр, вп капіталъ де челе маі фонду тінтересе, пептрв каре ромънії аз съ се вквре. — Аічі веі ведé чітіторвле товъ че дорешті а шті дееспре ешіреа лві Шіпкаі, — преквт ші віографія лві. — P.

Prea-dormită Doamne!

Меритва чел таре ал Кропічеi ля Шінкай, есте къ ачеасъ карте търеацъ въ дитрегз сибаеъ din пепчърате ісвоаре оріципале. Де ачееса къ дрент с'аs зіс, къ дп кът тімпъ ачеасъ предюасъ скриере ну ва фі пъвлікатъ, Ромънii ну вор авеа історие. **Дп** адевър, література постъръ ну аре алъ карте каре съ квпріндъ атьте mi de dokumente пекносквте, атьте факте інтересантъ центръ дитяаші датъ скоасе ла язвінь, ші каре съ nu дескідъ nu opizioni эша de ларгъ дп къмпъа історiei национале, ка колекція ля Шінкай. Din пепорочіре дисъ, ачеасъ капъ-д'онеръ de ердідіе, апреое de ціметате de секулъ de къндъ аз еніт din пеана пептітіоріалі авторів, зъчес зітат дп дозе цінтире мањскрісе, din каре възлъ ал Епіскопіе din Opadea-Маре, ші алтъл квтпърат de Архімандрітъ Германъ din Іаші ла о мітіаціе дп Bienna. Ші професоръ А. Гавра din Apadъ, (кърсia с'аs фокредіндъ мањскрісъ de ла Opadea-Маре спре ачеасъ сконъ), ші Архімандрітъ Германъ с'аs фестъ джічеркакт дп аниї треккді а да ла язвінь продвктъ остеелізоръ ля Шінкай de треізечі ші патръ de ani, дар ну тоате прокієтъріле пресеі Ромънешті, къ тог спріжінъ іввігорілор de історіе, мањскрісъ din Opadea-Маре ну с'аs петът тіпърі дп Тінографія Єпіверсітъде din Пенга de кът пъпъ ла апъл 1383; іап ачел din Іаші джікредіндъ тааскврілор Мітрополіеi Moldovei ну ешіт de кът пъпъ ла апъл 1000 де ла памітереа ля Христос.

Фрѣтоаса кіемтаре de a дпнделіні о лісіс апа de таре дп література історікъ а Ромънілор ера пъстрагъ дпълдітіеі Воастре, кареле din дпсвши кассета Воастре квтпъръндъ преміосъ мањскрісъ de ла Архімандрітъ Германъ, ші хотъръндъла ка съ се деа ла язвінь къ фондіорілор Департаментълі дпълдцтврілор пъвліче меніт центръ тіпъріеа кърділор фолосітоаре, аgi дат о віе добадъ кът de біне сіміді ачееса че апа de біне зічеді: „Къ пеадормігъ въ есте дпгріжіреа de a дензне пре алтарілор патріе орі че din парте-въ ар патеа съї адзъ споріре, ну пытai материалъ, чі таі вертоаса торадъ ші інтелектуаль.“

Ірін ачеаста, дпълдітіеі Воастре, ну аgi фъкът таі падін пептіръ Исторія Ромънілор дп цеперал, де кът ачееса че аз фъкът пеңтіръ Исторія Moldovei дп спечіал стрълачітъ Востръ стръміш Грігоріе Гіка В. В. кареле ла апъл 1730, ну пытai аз адзнат дптър'o сінгъръ колекціе Кропічеle Moldovei, ръспкъндіте ші рътъчіте, дар дисъ аз прегътіт din еле ші о траджкдіе гречеаскъ*), ші къ кіпъл ачеаста с'аs фост фъкът апъртъоръka ти пътіріторіял аппалелор дареі сале.

Савв-скріші, къ респектъ ші тот-одатъ къ рекноштіндъ, пріішіндъ язвінатъ Востръ Офіс din 4. Іюнie 1852 N. 249 de дпдатъ дптър'єндіссе дп Komicie с'аs ші сілітв а ръспкънде ла опоравіа кіемтаре че ле ади фъкът, ка кът таі дигравъ съ скоатъ ла язвінь о скриере, каре къ о перъвдаре патріотікъ се аштеаптъ de дпълдітіеі Воастре ші de тоатъ Ромънітіеа.

Дечі къ тоате грэгтъціле материале, дпфідішате таі алес de пепрегътіреа тінографійлор din Іаші, пептір o пъвлікадіе атьте de імпортантъ, свв-скріші астъзі дп anniversara ръндіріеі лор, дпфідішазъ дпълдітіеі Воастре челе дінтыів дозе томбрі але Кропічеi ля Шінкай, ешіт de сывт тааскврілор тінографіі Rомънo-Франчезе, каре аз прописъ кондідійе чеде таі вшоаре пептіръ фондъ скоалелор, прі-міндіссе а фаче ачеасъ edidie de зна міе есемпляре къ предзъ de шесе галвепі коала; іар реєстаратъ гравічіеі пъвлікърі есте а се даторі дпдеоседі D-сале Цеперал-Інспекторълі скоалелор А. Тревон Лазріанъ пре каре прін Офісъл Востръ din 28 Іюнie 1852 N. 3257, ладі ръндіт шетъръ ал котісіеі, ші кареле аз превегіят коректура edidie ші аз дпдрептага грепеделе франскісълі.

Комісія, погрівіт dopindеі дпълдітіеі Воастре, ші дпскфлатъ дисъни ea de въ съптъ респект пептір остведда інтелектуаль а стрълачітълі авторів, аз пыс леце de a ну се атіпце кът de падін de текстыл оріципал, модіфікъндъла с'аs адзогъндъла дп чева. Ачеаста edidie есте дар пеподвкдъ кредитічіоасъ а скриереi ля Шінкай. Форматъл, че с'аs скокотіт de квіліндъ а i ce da, есте ачел in 4, дптоктai къ едідія Літописеделор Moldovei, пъвлікатъ de възлъ din шетбрії Komicie. Іар дп кът прівеште працял възьріеі Komicie аз скокотіт съї статоріческъ кът се поате таі модератъ, ші апът, въ галвепі ші цівітътате есемплярікъ, скокотіт а цівітътате галвеп томъл, ба къ кіпъл ачеаста потрівіт dopindеі дпълдітіеі Воастре, съ се ръспкъндеасъ скриереа ачеаста кът се поате таі тутъ.

Дечі въквръндіе къ дпълдітіеі Воастре ші къ пъвлікъл лігерар пептіръ ешіреа ла язвінь а зноi скриери атьте de імпортантъ центръ історія поастръ, къ тог респектъл

*) Мањскрісъ греческъ традас de С.ігнеріза Александра Ambras се-а-и-и дп Бібліотіка регаль din Париж десвз de D. de Peyssonel кърсia i с'аs дързіт de вътъръ дпсвши Domus Грігоріе Гіка дп тімпъл петречерей сале дп Moldova, тріміс фінд de ределе Лідовіа XV спре a cradia котердъл дпрілор веіле къ Мараea Neagръ.

світлем дивуїтіві Віастре житієле доке томрі але Кропічі, кз фідаторіре ка фокъ жи вара апз-
лі ачестіа съ адьчет ла ви съврніт ші ал треіла тома чел де не зръ ал Кропічі,

Аі житіїті Віастре

преа плақаді Сербі

Шефл Департаментіві аверізор Бісерічешті ші ал житіїтівріор навічі
Ніколае Свд Логофѣт, Ворнік Александри, Коломелья М. Когъашеан.

Ага Анастасіе Нан, А. Трезон. Іафріан.

Georgie Шінкай новіл de Шінка, (квіоскетв сатв din деара Олтэлві), пепотвал жі Andrei, ші
філь ал і Ioan Shinkai, пъскетв жи 28. Февраріе, апз 1753, жи сатв Шашівд din скавілз
Марешеві жи Трансіланія, зръ крескі житіїтівріор цімпасіале пъль жа Поетікъ жи цімпасіале
Іесіцілорк de ла Клаж, де аколо трекъ жи апз 1772 жа цімпасіале Шіаріштілорк de ла Бісгрида
ши жи апз 1773 фз пътіт Професор de Реторікъ ші de Поетікъ жи Блажъ. Взть виа кврз de
внз апз фз тріміс de кътъ Епіскопія Грегоріе Maior жа Рома, жи 1774, зnde петрекъ чіпчі апі
се пъті секретарк ші бібліотекарі ал колерілз de кътъ Кардинарія Стефанія Бордіа*). Ля апз 1779
Шінкай се житіоре ла Bienna, ші din портика житіїтесеі Mariei Тересіеі ретасе жи ачеа капіталъ жокъ
внз апз de зіле, зnde житре але персоане жисемпте фъкъ квноштіндъ кв вестітві Консіліарія Ромънія, Сте-
фанія Коста, ші кз пра-житіїтві Конте Andrei Xadik, прешедінгеле капчеларіе велліче. Benindz
жи Трасіланія Шінкай кз тігавія de Капонікъ, фз пътіт Dіректор ал Скоалеі национале din Блажъ,
Грегоріе Maior се лъсь de Епіскопіе жи апз 1782, ші тврі жи апз 1784, жи ал вързіа локъ
внз шірп de пеплъчері, ба кіарш ші асце прігопірі. Шінкай възвсе кв окії тішкъріле Ромънілорк
але іттерторіялі Іосіф II. ші зръті кв жаре амінте префачеріле челе тарі жи пърділ апсепе
але Европе. Елкъ фз виа din тре ачеа, карі копілакрія ла петідівна Ромънілор din апз 1791
пепгрв егалітатеа дрептіріор. Житіоренагаза інімікъ алт Ромънілор, Карлз Eder, діректорз
Скоалелорк католіче, скріс душтипеаска са крітікъ асіпра пътіеор ачестіа петідівні. Шінкай жи
респінсе жи терпіні енердіні, де ачі житіоре контінъ діатріва житре ачепті доі літераці пъль квонд
трърв еі. Ля апз 1794 Шінкай аньсатв de пътірошії сы душтапі, фз жікіс ла Aids ка тврет-
ріорів, зnde шеэз виа de зіле. Жи фін і се реквоск інічепа, виа че душтапі жи съ-
твртар ресвінparea. Мерітвія челв таре ал і Shinkai пв пътіті піміка при ачеста. Контеле
Ваша жи лъж жи каса са, жи калітате de едзкътірів алт копілорк сы. Ля апз 1803 Шінкай се
дісе ла Buda жи Бугарія, прімі постгав de Ревікор ші Коректор ал върділор роштіпені ла 1804,
ши фъкъ квноштіндъ кв чеі таі рептіді літераді ал Бугаріе, кз Катона, Корніде, Ковачіч, ш. а.

Талентвослав Шінкай къштіrase din anii tіпеределор сале виа гзетв деосевітв пептв літератвръ,
ши жи спедіе пептв Історія. Фінів жікъ ла Рома елв съ фолосі de бібліотечіле челе погате de
аколо, ші адьп' матеріал пептв Історія Ромънілор. Житоркіндзсе ла Bienna, житръ житат жи
рельчівне кв літерації de аколо ші контінъ черчетвріле сале історіче. Аколо пъвлікъ житрепінъ кв
пре-житіїтві Сантвіл Клайнз: Elementa linguae Daco-Romanae sive Valachicae. Viennae 1784. ля
каре всі съ адьп' виа Dіалога деспре орініна Ромънілор, чи пв лъж жигъдітв чесіра, преквтв
твртврісемпте елв жісві ла апз 1824, Томъ I. пац. 152. Жи Трасіланія ел черчетъ тоате
бібліотечіле павічіше ші тоате архівеле фамілійор прівате, дескріс тащіті de доквтенте, адьп'
кърді ші тащіксс, ацітъндзсе ла ачеста іарші кв прелвкъріле пре-житіїтві Сантвіл
Клайнз, каре житръ скрісоаре de ла апз 1802 зіче кътъ Енгел: „Avia поате съ фіе вре-виа скрії-
торів каре ал трътв пъль ла апз 1714, ші ал скрісс чева деспре Ромъні, din каре съ пв фіз
фъктв квлецері історіче**). Виа че се ашезъ ла Buda, зnde і се дескріс виа кътъ таі ларгъ
пептв активітатеа са, Шінкай контінъ глоріоса житрепрінде, ші квлеце таі віне de треізеві de
ани матеріал пептв історія Ромънілор; жи 25. Февраріе 1804 скріс кътъ Енгел: „Mi am пропвз

*) Cujus erat Stephanus Borgia causa rei, зіче Шінкай житръ виа верс пътіратв de протопопів
din Бісгрида Ioan Maior. Bezi ші Хроніка an. 1604 Томъ II. пац. 306.

**) Vix est aliquis scriptor, qui usque ad annum 1714 floruit et de Valachis aliiquid scripsit, ex quo
collectionem seu excerpta historiam concernetia non haberem. Engel's Literatur der walachischen und
moldauischen Geschichte, S. 91

съ скрів апнелеле націоне din тоате церіле, пріп вртаре ші але Кандо-влахілор саб Шінкарі-
льор (квтв-і пітеск), чеа че ат ші фъктах жичептьндз де ла Траянъ еах таї віне зікнудз де ла чель-
динтвів рескоів алв лаї Дечевалъ Жиконтра Романілор, пиль ма апв 1660. Конгінзезз ачеастъ жакре
din zі жи zі, о жичогъдескв ші о петеzesкв, ші из кнчетъде а отільрі ші жнаште de че воів аднн+ ші
воів стрінде totw че воів пітва спре комплатареа ші континзареа апнілорв*). „Люкъ жи апв+ ачеаста
Шінкаі конскісесе пиль ма 25 де волятміні. — Преа-жывьщатвя Сантві. Клайнъ тврі жи Быда жи
13, Маіз 1806 жи вращеле лаї Шінкаі. Жи 25. Октомбрів але ачеаста ші из се п'ємі Елісонов ла
Опадеа-маре, Сантві Влаканъ, аміквля лаї Шінкаі, отв літератв ші из таре зевл пентръ ръспінідіреа
жватврі Елітръ Романі. — La апв 1807, Шінкаі тіппрі віз календарів ла Быда ші даадзе жи дъисвдз
Жичептвя Исторіе Романілор спре а да ізбліквя чегіторів о твстръ деспре ачеастъ житрепрі-
дереа грандіасе ші фолосітоаре націоне. La віз 1808, Жиконтра ші Елісоновя Сантві Влаканъ,
жші проінсе съ тіпъреаскъ Хроніка, каре се афа таре парте пиль жи ръпвдз вінітв, преквтв се
bede din жисні тітвялъ ачеасті: „Хроніка Романілор каре жичене din апв 86 днінь пантереа
Domnulzі Христос, ші се в сферіці жи апв 1808 жи каре аз жиченітв а се тільрі.“ Даръ жи-
де ла Быда ла сатвя Cinnea жи комітатвя Ава-зівар din Бугарія, ла елевії съї Кондії Ваши, жоне
жонівна Хронічей пиль ма апв 1354, преквтв твртврісеште жисні, Томъ I, пац. 321: „La апв
а жи 28. Феврарів аз апв 1809, віндз токта ат пінітв 56 de ani, de кнудз п'ам п'яснатв пре-
жаше, жи скрів жи Cinnea, сатвя Комітатвя Ава-зівар din Бугарія, жи квртеа тврірілор сале, ка съ
ле арътв жвдьштіга, каре лі се кввіпе из п'ємі de ла тінде кареле скрів, чи ші de ла ачеіа пентръ
ал кврора фолосі скрів ачеаста.“ — Жи чеа din єрть zі апв 1809 Шінкаі педіцеа історіа ав-
тв 1541, преквтв твртврісеште ворвіндз деспре фаміліа лаї Майлата, Т. II, пац. 181. — Пре ла
а пиль 1810, жші фъкъ плапвдз ка терпінтьндз педакціонеа Хронічей сале жи ротъпеште, съ о тра-
дзкъ жи літва латінъ, ші съ о деа ла тіпарів спре фолосівз котвз алв літерацілор Bezi кввітеле
іспръвескъ ші ренеде спре дескоперіреа окілор челор че ші съ о житоркъ пре льтвіні.
de вінде ші п'ємі ші фолосі ші таре воів авеа; пічі из воів авеа опв съ'мі черчетезе твпка-ротъпії
роітвіе, фъръ чепсвра ачелора карі из шгів de ачеаста.“ Пре ла жичептвя апв 1811, Шінкаі
тотв кврсвз апв 1811 ачеаста. — La 18. Феврарів ачелвіаші аз аціонсе пиль ма апв Хронічей
1614, ла 22 Мартів пиль ма апв Хр. 1647, ла 29 Мартів пиль ма апв Хр. 1653, ла 4. Августа
пиль ма апв Хр. 1713, ла 15. Августа пиль ма апв Хр. 1721, ші жкъ тотв жи ачелв аз (1811)
кврселе. — Пре ла апв 1812 Шінкаі вені еаръші жи Трансільванія, ші жичеркъ съ'ші п'ємічі картеа.
Се зіче къ дніпъ че співсе ла чепсвръ комітіпера латінъ. чепсвръ вінівръ т'ар фі датв п'єререа
къ кввітеле: Opus igne, auctor patibulo dignus**). Епіскопвя Ioann Бобъ, де ші ведеа не Шінкаі
челв п'ємі de жеріткъ аз аціонсе ла естрема тісеріе, (жичетв'ші п'єрта пе снате жи десаді оперіле
сале челе предіоасе, тесавреле націоне), тогвіші из се п'єтв жичпка ві дъисвдз. Шінкаі п'єкъ пе
шіосв din Блажъ п'ємі de твхніре. Бѣтъръпмъ протопоп din Бієргіда, Ioann Маіор, співсе къ
Дешокна, Іосіфъ Шандор, ла Блашъ; атвічі ворвеа contra fata. Се паре къ п'ємінв дніпъ ачеа ші
тврі, даръ вінде, ші апвте, из се штіе.

Тоді твртвріескъ къ Шінкаі аз фоєтв отв de статръ de мішлока, ші тврі ососв de кътв
кърносв, къ вінерій ларці, пентвя ешітв жи афарь, капвя таре, франгія ларгъ, спрънчене пегре,

*) Meum quidem est annales universae nationis Valachicae, proinde etiam Cuzzo-Valachorum,
quos Czenczaroſ vocant, conscribere; quod et feci, inchoando a Trajano, vel potius primo Decebalii
contra Romanos bello, usque ad an. 1660. Opus in dies continuo, locupletio et polio, neque prius de
editione cogito, quam quiquid potero, ad annos congessero. Engel's neuere Geschichte der Wa-
lachei, Seite 92.

**) Мядлі Domni de ачеасті ца'пів п'єтв п'ємі ачі, чи-і ласв пентръ чепсвра, пріп каре ва
твріе Хроніка ачеаста ші жнаште de а се тільрі, de се ва тільрі санта Корона Бугаріе, преквтв

***) Картеа е вреднікъ de фонв, ші авторізъ de фбрці.

окії тарі ші пілні de фокс, фауна рутепъ, підінв катв чівпітъ de въреатъ, ель ворвіа апъсатъ, віне артіквлатъ, авеа зпз гласв сонорв; жи теревътъ, стареа ші тоагъ пхтареа са жи фъдоша зпз отв пілні de жи кредере ші сігврж жи лакрареа са, жи сфла респектъ прівіторівлі, ера жи веселъ ші фоарте пілкватъ жи соціетате.

Копія тълпскрієвлі пострз се фъкѣ de пе оріціалвлі че рътасе ла Епіскопіялі Сантіл Влкап, де кътъръ Петръ Марквдз, преквтъ жи симеазъ ачеста жи сіші ла філітълі Томілі I. (адекъ дніпъ апвз Хронічей 1439). въ ворвеле: „Скрієслі Хроніка ачеста са Ромыліор жи Роктъ, сатвълі Комітатълі Біхърі, іпрі mine Петръ Марквдз, жи тімні къндъ ерат de чеа май таре ші маі стріквчіюась жи тристаре къпіріс. Апвз 1821 Іюн 16.“ Ачеста копіаторіз апізпесе жи 18. Апріле 1822 пінь ла апвз Хронічей 1721, зnde върж жи гре паренгесе ачеста датъ, Т. III. пац. 265. „Динтре doi Arхієреі ротъяенії din Arхдеалъ, адекъ Іоана Бовз ші Bacile Mora, карі ші астъзі жи зіза de Съптьмъріа таре din апвз 1811 (ва ші жи 18. Апріле din апвз 1822) тръєскв, каре с'ар пхтеа зіче чея адевъратъ бртъторів аль Съптьмърі Теофілъ?“ — Се поате къ тълпскрієвлі ачеста с'аз фъкватъ пентръ Петръ Маіор, каре бртасе лзі Шінкай жи поствлі de Ревізор аль кърділорв ротъпешті, тінпірсе ла апвз 1812 „Історія пентръ жи чептълі Ромыліор жи Дачія,“ дніпъ ачееа діспітеле сале къ Копітар, Історія Бісеріческъ з Ромыліорв, ш. а.; апоі рътосъ пе ла апвз 1824 (преквтъ се спвпе). — Дніпъ ачееа тълпскрієвлі къз жи тъпілі ліврарілорв de ла Bienna, de ла каріліа къпіръ жи гре літіадівне Arхімандрітълі Г. Віза, пе ла апвз 1833, ші жи фіне de ла ачеста'лів къпіръ Мърія Са Пріпівлі Григоріе Гіка ла апвз 1852. — Епіскопіялі Іоана Бовз тврі жи 2. Октомврі 1830. Сантіл Влкап, патропвлі чея таре аль лігератърі ротънє ші аміквлі історіялі пострз жи тарі жи 25. Дек. 1839. Жи бібліотіка лзі каре о хърьзі Епіскопіе, ретасеръ тълпскрієсле оріціале атътъ а ле лзі Шінкай, кътъ ші а ле лзі Сантіл Клаінг, зnde се пъстреазъ ші май віне de болтіні; пз се штіе.

Ачестеа сънт пвдіпеле датърі каре амв пхтвтъ съ ле къледетъ деспре віеада ші лакрареа-пембріторівлі Шінкай, каре пе ла апвз 1812 зіце къ препедере профетікъ; „Ачеста есте продз тврі тев, жи каре тъ воів глоріфіка дніпъ че воів еши din віеадъ!“), преквтъ търгтврісеште зпз корреспондент din Травіланія кътъръ D. Ал: Гавра ла апвз 1844.

*) Hic fetus meus est, in quo post fata glorificabor; si non pudet fecisse, nec portasse pudebit.

A. ТРЕБОН .ІАЗРІАНЪ.

РЪСІЯНСБЛІБ РОКНЕНІЛОР

ін фауна комісіонеи ла жи тристареа а доа:
(везі ші Nr. 23—24)

Дніпъ че пой жи ръспвпсвл прітам фі арътат кътъкъ локзіторії валеі Рокні аль фост din тімпврі апічі омені лівері, бртэзъ de сіне, кътъкъ стръ-вній пострі жи пхтареа ачестеі жи сілірі ші а дрентълі de жи корнорадівне къ фандълі рецескъ din дістріктълі Бістрідеі сав вакврал de tote ачелеа лівергъці, ші а тръйт къ tote ачелеа дрентърі, каре дніпъ леділі de атвпчі съ къвініа пхтai омі-пілор лівері ші сасілор din фандълі рецескъ; пріпвртаре коміпеле din валеі Рокні аль аввт жи тресте граніделе теріторіелор лор жи айтте de мілітарісае jus plenarium песте tote ваквріле реале ші лаз ші віт;

а) тот дінвтълі Валеі аль фост жи пхтілі din тімпврі іншеморіале жи теріторії коміпала

пхрдіте пріп семпне аша пхтілі товілі — Нъскв-
теле черте тогдеаєна ле коміпала апістії комі-
пала, къ каре окасіоне тағістратълі Бістрідеі ка
adminістраціоне політікъ пхтai жи тресті.

b) Пхтъптълі din теріторіялі фікъріе коміпле аль
фост асемінеа din тъпілі імшеморіале жи пхтілі
діт жи сесіоні, къ каре фікъріе ка адевърат проп-
ріегаре пхтеа фаче ші діспітне че вреа, ші пентръ
каре сінгвр пріпінелі патріе пхтілі даторніка
контрівцівне, фъръ de а фі даторіз а да къвіа
din фртілоре сале in патвра, аз а фаче ровоте,
лзілід афарь касвріле. Жи каре ші коміпеле Валеі
ка о парте жи тресте а дістріктълі Бістрідеі
debsia аз а контрівці ші ажта ла престаціоніле
коміпала а жи тресте дістріктълі, кътъ ера фачереса
ші сасілореа фртілор, а подврілор ші а алтор
кълдірі пхвіліче печесаріе. —

c) Еарь пхтъптълі каре съ афъл пеіппхрдіт жи

Фіекаре теріторіз квт аз фост ші сът ші астъзі інсвіле din різрі ші ісворе de твпте, рърітвріле ші поеніле пінтре сілье ле аз фолосіт ка пъшізі вомівале, фіндкъ локвіторій ачестві цінот твпто сав окнан totvdeзна ка ші актма кв вітврітвя, адекъ кв крепштереа ші дінереа вітелор, din каре жіні каптъ пънеа de tote зілеле. —

d) Тóте сільеле, атът челе тарі кът ші челе таі тічі афльтбре пе теріторіе лор, аз фост о пропріетате пе'тпършітъ а комівалор, din каре с'з трас леппе de фок, касе, профессіоне ші левгдьторіе гратіс, ші ле адміністра ші вігіа пріп indibizі din гремізл лор, кв каре пентрі рєміперадівне еі жисні житре сіне се асеміна. —

Фіекаре комінь аз житърдіт але сале сілье дспъ квт і сав везкт таі віне: жп тъєтврі (Holzschl  ge) ші атът челе din сътъптьтврь, кътші челе, лалте de cine крескюте каре ліс съ ведеа а фі таі de тръзвіндъ, ле опіа, ші пе преварікандії жі канопіа ші неденсіа жисні, пефінд овлегате ачеаста твлкътъ ао адміністра квіва; пентркъ тóте аз фост о пропріетате пе'тпършітъ а лор, прекът ачеаста съ поте ведé ші din регламентвя дат грапідіарілор, зінде жп пітвл 62 съ пітеск пітмай сілье комівале, еаръ пічі квт ерадіале аз камераде. —

e) Мігръшіатвя кв rindъ de стъжарі ші фаг аз фост стръввілор пострі асеміна сасілор лівер, фъръ de a фі даторі пентрі ачеста а пъті вареш кът de пітмін квіва.

f) Асеміна аз фост лівер пеквітвя ші венатвя фіекърді indibid din комінь ші пітмай жп теріторіз пропріз, даръ ші аліен.

g) Асеміна аз авт дрептвя тъчелрітвя, фъръ жпсъ de a фі рѣдікат ші кълдіт тъчелрій, фіндкъ ачестеа атзпчі, къпд пітліквя, конста пітмай din економі ші пітцін тесеріеші нз ле ера de тръзвіндъ, ші кънд ле ар фі ші рѣдікат, ле ар фі фост пітмай спре дасть.

h) Кълдіреа торілор de фъріпъ ші скъндірі, жпкът ачеастеа съ ведеа а ле фі de тръзвіндъ, пічі квт ера дъртврітъ, прекът поі кв окасізnea реєспіндереі ла пріма житрєвъзіе пріп вп доквтам фост арътат, ші de бърчє локвіторій аз фост отені лівері, п'з пітліт пічі о таксъ.

i) Іссареа дрептвя de комірдз а Ватеі тър-

гасі ші а автор провене мі сав асігзрат пріп Декретвя реєлізі Лідовік din 1520 de каре сав ші фолосіт, прекът опідвл Рокна in піттереа свірачітатвя декрет ші астъзі съ фолосене de вата търгліві житрєвъзіе in етоліментвя комівале.

k) Бвкратвсав асеміна ші de дрептвя пъшітвя жп теріторіиile комівале ші жп твпді атът карі съ търціонеck кв ачестеа, кът ші кв Мартадіа ка жп впеле локврі, карі аз фост пропріе, ші стръввіп пострі кв тарі спесе ші зътікні ші лаз deckic din сілье, пефінд днп kondigіонеа лор овлігаді а пъті квіва врео таксъ.

Атът жп прівінда пропрійлор теріторії, квт ші а сілбелор, пъшітвілор ші пъткптврілор комівале, квт ші а сесівелор автє жпайнте de тілітарісае пв пітет поі продвже алте доквтаме, афаръ de челеа date ші състерпвте кв окасізnea ръспінез-аві ла пріма жесчізне, пентркъ :

1. тóте скрісоріе ші архівеле атът але комін-пілор, квт ші але регіментвя зі сав пръпъдіт, квт есте de овніте кзпоскіт, in революціонеа треквтъ.

2. Сзпг адміністраціонеа тағістратвя Бістрідеі сав цінот тóте протоколе реатввлаторіе песте грапіділор теріторілор, прекът ші доквтаме ші скрісоріе локвіторілор фаворавіле, жп архіввя тағістратвя.

De бръ че жпсъ ачеста кв окасізnea тілітарі-съреі аз десьтіт а транспоне окъртвіре тілітаре тóте доквтаме de вала Рокні цінтьбре, трійт жп дълче сперандъ, къткъ ачеста ва фі комівікат опоравілі комісіонеі доквтаме лавате жпсать дела ачеастъ кв окасізnea тілітарісаеі, каре актма деосьтіт вор пітва аръта, оре тағістратвя Бістрідеі автаз жп тътвл тілітарісърій жп теріторіиile пострі пътъптьтврі алодіале ші алте реалітъді, каре че е дрепт жп пътъптьтвя пострі челв лівер ера ертат орікі а ші аквіра.

In прівінда жжрілорз dominale десьтіт съ овсърв-втм къ, прекът арът ші регламент, § 75 ерадл тілітар пав лават пічі вп фел de алодії ші топо-поле дела тағістратвя Бістрідеі, даръ mai тързіз ші леаз креат, чі нз жп фавореа са, даръ спре фолосітбре съсіноре а жпстітвялі de грапідъ, жп контра къріа de a зіче чева нз авт касъ, фіндкъ креаціонеа ачесторз провене аз авт de скопіз пітмай вінеле пострі, пентрі каре поі воюоні неам жъртфіт провене пострі.

Декларация магістратуа Бісігрідеі жп тіппя тіліттарісіреі Валеі аз фъкэт чева претенсіоне ла үнеле дрентгі каре бірле ле ар фі авт, атапчі дебе съ търтгісім, қыткъ ачелія пісі одатъ іаф фост іертатъ а ғса дрентгі қывініте пітмай поь ка оменілор лівері. Стръбній пострі жп қыноғтіңда kondігіпені чеі лівере, тодевна, ші киар нз кв тұлт жнаінте тіліттаріпі, аз репдіст астфеліз де претенсіні інчерката маі de тұлте орі de кътры дънсілб, ба үнеле дрентгі киар үсірнате іаръ ші леаф реаквірат ші ғасат пънъ ла ғұтата тіліттаріпі, фъръ de а съ фі реінтродс таі тұлт жп поссесіоне ачелора; desnde фірешіт ғұтмезъ, къ адіністраціоне fondылай креат din провенделе постре котынде, аз фост пітмай о контінваре а адіністраціоне постре жнітродс кв а постре қоінцълеңере адеівърат сұпт алты формъ ші модалітате кореспондзітіре скопілай інсітуттегі, жисъ жисъ de алт адіністра пісі одатъ лам передт, ші ар дебеі съл азет сұпт а постре таніпбландіоне ші пріп ғұттаре ачел fond ші ғасап жп ачесті дела десфіндадаре қыргызорі жі ани сокотім ші ғұпет ка проприй ші не ағылт жп поссесіоне ші жніліта камтеръ жі адіністры провісіоре пітмай.

Ръспоне ла а треіа жнітреваре.

(Ва ғұтма.)

Д И Р Е П Т А Т Е А .

Ғұттаре din II. Рареш.

Не темеіл ачесті деіларалі үніверсале се фъкъ жнідатъ актіл півлік, үшерді dісnoае тропыл de хорботыл чел пегръ, кв каріле ера жнівъліт Петръ че фз de Mixха жнічине кв спата чеа вінчітоаре а лзі Стефан, ші жнівъскіт кв хламіді, стътъ не треапта тропылай, инде фз ғасат de Domn mi Съверан алт Молдовеі. Травапдіі алт жнівъштіндуат деснре асть тіншінать дескоперіре не попорыл адіншіт актіл півлік кврдеі, ші каріле фъчеа а ресна аерді de miі сіргігіте de ваквіріе ші кв каре се вакіа ръспонетыл вронгзрілор еклеміастічіе ші ачел алт вактвілай, на квіт оастеа ар фі рапортат ви таре трівітф, на квіт тоатъ прітеждія, де каре ера ғасара атепіндуат с'ар фі прекврмат, на квіт епоха феріциреі ші а глюріеі сар фі жнітврнат, ші Шропія ар фі респіндіт аснора ғасара а еі тъноась він-фачере, пріп Петръ Мъжеарзда дөнзіт Рареш !

Не кънд депітадії, жнітврнатіеді жнітре поіор, історіеа ашпіншітеле ачесті дескоперірі естраордінаре, Dірентатеа жппрезпъ кв Domnіto-рэ аз лзат тъсіріле енердічі жп прівіреа інтересіні півлік. Domnіna ші Черінат кредінчоші жнірзіндеі че аз dat Iлeneі, аз жнітродс'о жнінтеа Dірентъдеі ші аз чертъ а і се фаче леде пентръ челе пътіміге. Мънгытоаре аз фост сатісфакция торалъ ші decdъшпареа материалъ че аз леңзіт Dірентатеа жп фаворыл еі. Ачеста азшінд dec-пре дескоперіреа тіншінать, маі тұлт жнікъ се просфорасъ а се жнікіде ла о тъпъстіре спре а жніка жп лакрімі жнідоіта еі пътіміре де нердереа фамиліеі ші а іағзіеі inimei сале ! Асть хотътіре се сұпшы спре жнітвріреа Domnілікі, кареле аз апрова дъншіреа аверілор че еа аз фъкъ тъпъстіреі пентръ фантеле пъктке лзі D-зез, еар сатісфачераа торалъ, чеі с'ав леңзіт, п'ак гъсіт'о де азшісъ спре а ренштера ші а тънгыіеа о вірттіте аша de алеасъ ші сферіндеі знеі орфане че фз сіфара тіраніеі, жнікъ хотътіреа са аз рос-тіт'о че аз фост жп модыл ғұтъторіз:

„Minznea каре azi т'ағ квіріне вед къ жнікъ пз саз деплініт, үп Domnі ал ғасаре, de неферіч адваче-амінте, аз рънгіт знеі вергіре нобіле пърінгі, авереда еі ші сінгіръ вірттітеа ші лакрімілे іағ рънгасъ, пітмай үп Domn поате жнітврна тақар парте din челе передт, прекшт жп ненорочіре іі ерат пърташ, анои de нз се онше хотътіреі телемаікъ-теа, ші тъ він-квінтеазъ, фіе de azi соарта Iлeneі кв а теа жп віеадъ легатъ, ез про-кламт пе Iлена de a теа сојіе ші Doamnъ а Moldoveі. Ачеста жп лок de респіпс жніцеппікі проштерпітъ жнінтеа Domnілікі ші содзліті еі іі ръспонете кв зи різ де лакрімі ші де рекононгінгъ. Adзпареа се тіръ de ачест акт de mapinimie, транзітілікіл прокламарь нопорылай, жп тезжлай сінештвілор остышеншіті вактвілор вісерічешті; de воеріи ғасаре, пърекеа Domnітоаре кв таре кортеж аз тарс ла Бісеріка Сънгілікі Dimitrie, үндіе се пліні жнідоіта соленітате а жнітврніріе філлілай лзі Стефан BB, ші а търтінвілай съл къ чеа маі фртмоасъ ші деамп жніп а Moldoveі, ші жп істіт modz с'ав плініт преведереа чеа жнінцілінгъ а лзі Стефан BB, кареле ші дынъ тречереда са din віада пътінтеасъ, вегет-ағ престе соарта патріеі.

(Ва ғұтма.)

FONDULU

pentru tiparirea cartilor romane folositore cu pretiu catu se poate mai estinu; „Rubrica deosebita lunga Fondulu Reuniunei F. R.”

Din Aradu prin D. Dr. Atanasiu Sandoru:

f. c.

D. Nicolau Beldea, invatiatoriu	1 —
„ Stefanu Puris fostul prof. din Aradu si par. in Capolnasiu	1 —
„ Ioan Russu, catecheta prepar.	1 —
„ Teodoru Popoviciu, purtatoriu de protocol funduariu in Siumandu	1 —
„ Petru Ratiu, prof de teolog.	1 —
„ Episcopul diecesanu Procopiu Ivacicovicu	1 —
„ Ioan Arcossi, asses. de pretura aradana	1 —
„ Demetriu Haica, advocat	1 —
„ M. dr. Atanasiu Sandor	1 —

Dna socia acestuia Juliana Sandor

1 —

D. N. Mezei, capellanu castr.

1 —

„ N. Gallu, neguatiatoriu si loc. Dir. scolariu in Igrisiu

1 —

„ Ioanu Lutiai, economu

1 —

„ Ioanu Popoviciu, advocat

1 —

„ Ioanu Ardeleanu invetiatoriu in Pecica .

1 —

Totu acesta pentru altii ale carora nume nu leau insemnatu.

7 —

„ N. Ollariu, invetiatoriu din Nereu . .

1 —

„ Petru Popoviciu

1 —

Din Sibiu: Esseleentia Sa D. Episcopu B. Andreiu

f. c.

Siaguna pentru 2 esemp. frumóse

20 —

Prin D. c. r. concipistu gubernialu Andreiu Muresianu :

D. Poleschensky, advocatu provinciale .

1 —

„ Axentie Severu

1 —

„ Dr. Roth jude de cercu

1 —

„ Spridon Fetti c. r. adjunctu de cercu .

1 —

„ Isacu c. r. adj. de subceriu

1 —

„ Petru Brote c. r. concipistu de cercu .

1 —

„ Savu Lobonez ospetariu

1 —

„ Ciobanu, auditoru de preparandia . .

1 —

„ Ioane Liscovits

1 —

„ Ioane Pinciu notarin	1 —
„ Ioane Cosiolitanu, studinte	1 —
Prin D. c. r. adj. de subceriu Vasiliu Duca:	
Dna. Anna Duca c. r. adjuncteasa in Radnoth	1 —
„ Maria Lázár siia de Protopop, in Radnoth	1 —
„ Nicolau Molnár arendatore in Radnoth	2 —
„ Maria Fagarasianu siia de Protopopu in Tirimia mare	1 —
„ Sanfira Dascal siia de Preotu in Lasaudu	1 —
„ Susanna Moldovan siia de Preotu in Chirileu	1 —
„ Amalia Radutiu siia de Preotu in Cergidielu	1 —
„ Sanfira Tamás Protopopeasa in Deagu	1 —
D. Nicolau Popp, Preotu in Suppedure .	1 —

Summa 65 —

Adaugendu suma publicata in Foia Nr. 27

fri 74 —

face summa in f. m. c. 139 —

(Va urma.)

BIBLIOGRAFIA.

In Galati a essit la lumina:

I S T O R I A R O M A N I L O R U.

Dela fundarea Romei pana la caderea imperiului in apusu, tradusa de I. Fetu.

In doe tomuri, cate de 467 pagine, si se afla de vendiare in Galati la Auctorulu.

La institutulu Albinei romane in Iassii sea publicatu si se afla in libreriile deacolo:

Topografia seu

ELEMENTE DE INGINERIA

aplicate la hotarirea mosiiloru de folosu fiacariu proprietaru, cu 14 stampe litografate de Dimitrie Asachi, oficeru de ingineria. pretiulu este 14 lei.
($2\frac{1}{2}L = 20$ cr. m. c.)